

2024-04-26 Nr. NV-986

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-24-416 TAIS-24-5058(2)		DĖL 2023 M. LIEPOS 28 D. PETICIJOJE NR. PC-20 PATEIKTŲ PRAŠYMŲ IR SIŪLYMŲ NETENKINIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne	Aplinkos ministerija	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis	Svarstyti Pasirenkama ☒ TAP ☒ LRV posėdis (A dalis)
	Priėmimo terminas (Data iš kalendoriaus)		(Data iš kalendoriaus)	☐ Gražinti tobulinti

SPRENDIMO ESMĖ

Siūloma **pritarti** Vyriausybės Peticijų komisijos **išvadai netenkinti 2023 m. liepos 28 d. peticijoje Nr. PC-20 pateiktų prašymų ir siūlymų** dėl Geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo viešosios sutarties standartinių sąlygų aprašo (toliau – Aprašas), patvirtinto Vyriausybės 2023 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. 440 „Dėl Lietuvos Respublikos geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 5 straipsnio įgyvendinimo“, pakeitimo.

Pareiškėjo pozicija – siūlė pakeisti Aprašo 1.2 papunktį taip, kad nuotekų tvarkymo paslaugų gavėjai būtų visi fiziniai asmenys (vartotojai), kurių nuotekos susidaro buityje, t. y. teisės aktų patvirtintos viešosios sutarties standartinės sąlygos neturėtų „apribojimo sąlygų ar reikalavimų“ naudotis viešąja paslauga. Siūlė atsisakyti Aprašo nuostatų, kaip turi būti sprendžiami nuotekų kaupimo, surinkimo, atidavimo, transportavimo, išleidimo techniniai klausimai, taip pat ir reikalavimų pagal daiktinę teisę (valdymo ir (ar) naudojimo sąlygų nustatymo), jeigu įstatymuose ir jų lydimuosiuose teisės aktuose anksčiau tokie reikalavimai nebuvo nustatyti. Aprašas keičia vartotojo interesus apsaugančias nuotekų transportavimo paslaugos teikimo užtikrinimo sąlygas: prievolė surinkti ir transportuoti nuotekas iš viešosios paslaugos teikėjo perkeliama paslaugų gavėjui (vartotojui ir abonentui) kaip prievolė priduoti nuotekas tvarkyti. Aprašo nuostatose nukrypstama nuo viešosios sutarties sudarymo tvarkos, netiksliai nurodomi viešosios sutarties sudarymo subjektai ir klaidingai nurodoma vartotojo pareigų sudėtis. Todėl gyventojas klaidinamas dėl viešosios sutarties sudarymo tvarkos ir galimybės realizuoti savo teisę užsitikrinti viešosios paslaugos gavimą, turint omenyje, kad už jos teikimą atsakinga savivaldybė.

AM pozicija – pagal Vietos savivaldos įstatymo ir Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo (toliau – GVTNTĮ) nuostatas, savivaldybių institucijoms priskirta organizuoti ir koordinuoti geriamojo vandens išgavimą, tiekimą ir nuotekų tvarkymo paslaugų teikimą savivaldybės teritorijoje. Rengiant įstatymą, vienas iš tikslų buvo „įtvirtinti aiškų teisinį reguliavimą, siekiant apsaugoti aplinką nuo išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio ir nustatyti išsamų individualių nuotekų tvarkymo sistemų naudojimo, priežiūros ir kontrolės reglamentavimą.“ Atsižvelgiant į tai, GVTNTĮ įtvirtintos nuostatos, susijusios su individualių nuotekų tvarkymu.

Vadovaujantis GVTNTĮ nuostatomis, nuotekų transportavimas nelicencijuojamas, nuotekų transportavimo paslaugų teikimo kainos nereguliuojamos. Nuotekų transportavimo paslaugas gali teikti tiek viešieji geriamojo vandens tiekėjai ir nuotekų tvarkytojai, tiek kiti asmenys, kurie nuosavybės teise ar kitaip teisėtai valdo nuotekoms transportuoti reikalingus įrenginius ir transportą. Atsižvelgiant į pateiktas teisės aktų nuostatas, asmuo, individualiai tvarkantis nuotekas, atsakingas už tinkamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkantį nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių eksploatavimą, privalo atiduoti sukauptų nuotekų ir (arba) nuotekų valymo metu susidarančias atliekas (dumblą) geriamojo vandens tiekėjui, garantiniam vandens tiekėjui arba geriamojo vandens tiekėjo, garantinio vandens tiekėjo nurodytam nuotekų transportavimo paslaugas teikiančiam asmeniui arba individualiųjų nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių priežiūrą vykdančiam asmeniui.

Aprašas yra vienas iš GVTNTĮ įgyvendinamųjų teisės aktų. GVTNTĮ 32 str. 2 d. nustatyta, kad „Vyriausybės tvirtinamame viešosios sutarties standartinių sąlygų apraše turi būti nurodyta: sutarčių sudarymo, įsigaliojimo ir nutraukimo tvarka, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo <...>

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMA

paslaugų teikimo tvarka ir sąlygos <...>, šalių teisės ir pareigos <...>, sutarties galiojimo terminas, jos keitimo ar nutraukimo sąlygos ir tvarka“.

Siūlomas Aprašo keitimas gali pažeisti Teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytą aiškumo principą. Negalima nustatyti tokio reguliavimo, kuris sukurtų naujas bendrojo pobūdžio taisykles, kurios savo galia konkuruotų su GVTNTĮ normomis, taip pat negalima įgyvendinamojo teisės akto normomis praplėsti ar susiaurinti juo nustatyto teisinio reguliavimo.

Siekiant užtikrinti nuotekų transportavimo paslaugų teikimą, nesvarbu, ar šias paslaugas teiktų viešasis geriamojo vandens tiekėjas ir nuotekų tvarkytojas, ar kitas nuotekų transportavimo paslaugas teikiantis asmuo, tam turi būti sudarytos galimybės, todėl individualūs nuotekų valymo įrenginiai turi būti suprojektuoti ir įrengti taip, kad būtų galima prie jų privažiuoti. Atsižvelgiant į tai, asmuo, individualiai tvarkantis nuotekas, yra atsakingas už tinkamą ir aplinkos apsaugos reikalavimus atitinkantį nuotekų valymo ir (arba) kaupimo įrenginių įrengimą, eksploatavimą ir priežiūrą.

LSA pozicija – savivaldybės LSA informavo, kad esamas teisinis reguliavimas jas tenkina ir savivaldybės neįžvelgia grėsmių, dėl kurių būtų neįmanoma tinkamai įvykdyti Vyriausybės nutarimą Nr. 440.

Peticijų komisija, 2024-02-08 posėdyje iš esmės išnagrinėjusi peticiją, pažymi, kad sprendimas priimtas įvertinus pareiškėjo peticijoje pateiktų prašymų ir siūlymų teisėtumą, pagrįstumą, tikslingumą, naudingumą, atitiktį teisėkūros principams ir jų įgyvendinimo galimybėms, taip pat atsižvelgta į AM, LSA pateiktus argumentus, ir bendru sutarimu priimtu sprendimu teikia išvadą – **siūlo Vyriausybei netenkinti peticijoje išdėstytų prašymų ir siūlymų.**

PASTABOS, PASIŪLYMAI

Atsižvelgta į Teisingumo ministerijos pateiktą pastabą patikslinant nutarimo projektą. Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų nepateikė. Gavus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadą, siūloma Projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime (III dalyje) ir, nesant esminių pastabų, teikti svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

TEISINIS VERTINIMAS – TEISĖS GRUPĖS PASTABOS

Pasirenkama

- ☐ Esminės
- ☐ Vertinamojo / tikslinamojo pobūdžio
- ☐ Redakcinio pobūdžio ir (ar) teisės technikos
- ☐ Pastabų nėra

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaidas Talačka

Ekonomikos politikos grupė patarėjas